

**Міністерство освіти і науки України
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського (Україна)
Вроцлавський економічний університет (Польща)
Євразійський національний університет ім. Л.М. Гумільова (Казахстан)
Барановицький державний університет (Республіка Білорусь)
Вільнюська колегія/Університет прикладних наук (Литва)
ЧУ Академія «Bolashaq» (Казахстан)
Поліський державний університет (Республіка Білорусь)
ЗО Брестський державний університет
ім. А.С. Пушкіна (Республіка Білорусь)
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана (Україна)
Тернопільський національний економічний університет (Україна)**

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ»**

(Посвідчення про реєстрацію УкрІНТЕІ № 523 від 18.10.2018 р.)

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОГО ФОРУМА

**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
НАЦИОНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОЙ
НЕСТАБИЛЬНОСТИ»**

(Свидетельство о регистрации УкрІНТЕИ № 523 от 18.10.2018 г.)

02-03 ГРУДНЯ 2019 РОКУ

КРЕМЕНЧУК

Рекомендовано до друку вченою радою Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, протокол № 3 від 28.11.2018 року

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова

Загірняк Михайло Васильович – доктор технічних наук, професор, академік Національної Академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, кавалер орденів «За заслуги», ректор Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, Україна.

Заступник голови

Почтовюк Андрій Борисович – доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і управління Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, Україна.

Члени програмного комітету

Дарібекова А.С. – зав. каф. фінансів, к.е.н, доцент, ЧУ Академія «Bolashaq», Казахстан, м. Караганда.

Дангуоле Ігнатавічюте – викладач, Вільнюський коледж/ Університет прикладних наук, м. Вільнюс, Литва.

Кореник Станіслав – д.е.н., професор, завідувач кафедри Вроцлавського– економічного університету, Польща.

Ауслбекова А.К. – к.е.н., доцент кафедри– економічної теорії Євразійського національного університету імені Л. М. Гумільова, м. Астана, Казахстан.

Данкевич Роберт – к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів та банківської діяльності Жешівської політехніки ім. Ігнатія Лукасевича, м. Жешув, Польща.

Островська-Данкевич Анна – к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів та банківської діяльності Жешівської політехніки ім. Ігнатія Лукасевича, м. Жешув, Польща.

Силюк Т.С. – к.е.н., доцент кафедри туризму і країнознавства ЗО «Брестський державний університет ім. А.С. Пушкіна», м. Брест, Республіка Беларусь.

Хоменко М.М. – д.е.н., проф., зав. кафедри менеджменту Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, Україна.

Труніна І.М. – д.е.н, проф., зав. кафедри бізнес адміністрування, маркетингу і туризму Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, Україна.

Касич А.О. – д.е.н., проф. кафедри обліку і фінансів Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, Україна.

Бабіченко В.В. – д.е.н., начальник фінансово-економічного управління ПАТ «Укртатнафта».

Кириленко О.П. – д.е.н., проф., зав. кафедри фінансів імені С.І. Юрія Тернопільського національного економічного університету.

Хлівний В.К. – к.е.н., декан фінансово-економічного факультету ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана».

Неїленко Т.Г. – начальник департаменту фінансів виконкому Кременчуцької міської ради.

Лощенко С.В. – начальник управління Державної казначейської служби України у м. Кременчук.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова

Глухова В.І. – к.е.н., доц., зав. кафедри обліку і фінансів Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

Члени організаційного комітету

Загірняк Д.М. – к.е.н., доц. кафедри обліку і фінансів КрНУ імені Михайла Остроградського.

Шаповал Л.П. – к.е.н., доц. кафедри обліку і фінансів КрНУ імені Михайла Остроградського.

Хоменко Л.М. – к.е.н., доц. кафедри обліку і фінансів КрНУ імені Михайла Остроградського.

Крот Л.М. – к.е.н., доц. кафедри обліку і фінансів КрНУ імені Михайла Остроградського.

Ховрак І.В. – к.е.н., доц. кафедри обліку і фінансів КрНУ імені Михайла Остроградського.

Циган Р.М. – старший викладач кафедри обліку і фінансів КрНУ імені Михайла Остроградського.

Секретар оргкомітету

Онищенко О.В. – к.е.н., доц. кафедри обліку і фінансів КрНУ імені Михайла Остроградського.

Тези друкуються в авторській редакції.

Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Матеріали Міжнародного форуму «Актуальні проблеми та перспективи розвитку національного господарства в умовах глобальної нестабільності», 02-03 грудня 2019 р. – Кременчук, 2019. – 226 с.

У збірнику розглянуто актуальні проблеми та перспективи розвитку національного господарства в умовах глобальної нестабільності, стратегії сталого розвитку України в умовах геополітичних викликів, теоретичні та практичні аспекти фінансового забезпечення діяльності суб'єктів господарювання, розвиток обліково-аналітичної діяльності економічних суб'єктів в умовах реформування національного господарства.

СЕКЦІЯ 1

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ

1. **Коплік Ю.М.** Науковий керівник: **Яценко Н.М.** Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА : СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА 13
2. **Самофатова В.А.** Одеська національна академія харчових технологій
СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ 15
3. **Мочалюк Д.О.** Науковий керівник: **Хоменко Л.М.** Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
РЕЗЕРВИ ЗБІЛЬШЕННЯ ПРИБУТКУ ЗАВДЯКИ ПІДВИЩЕННЮ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 17
4. **Колісник А.О.** Науковий керівник: **Глухова В.І.** Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
СТАН ГРОШОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ 18
5. **Ховрак І.В.** Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
Ігнатавичюте Д. Університет прикладних наук, Вильнюс, Литва
ИНКЛЮЗИВНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: БАРЬЕРЫ И ЛУЧШИЕ ПРАКТИКИ 20
6. **Булка А. О., Ігнатова А.В.** Науковий керівник: **Шаповал Л. П.** Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
ЯКІСНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ КСВ ПІДПРИЄМСТВА 21
7. **Тихоненко О. О.** Інститут УДО України КНУ ім. Т. Г. Шевченко
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ 24
8. **Лючвайтене А., Мартишене Р.** Університет прикладних наук, Вильнюс, Литва
РОЛЬ УНИВЕРСИТЕТОВ В РАЗВИТИИ МОЛОДЕЖНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА 25
9. **Садаускис А.** Університет прикладних наук, Вильнюс, Литва
Ховрак І. Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського, м. Кременчук
ВЗАИМОСВЯЗЬ ДУАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ И ПОТРЕБНОСТЕЙ РЕГИОНА 26
10. **Глухова В.І., Струпинська Ю.В., Циган К.А.** Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ 28
11. **Гомулко Н.В.** Науковий керівник: **Хоменко Л.М.** Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського
Дзина Н.А. Політехнічний коледж Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського
АНАЛІЗ ВИДАТКІВ НА ВИЩУ ОСВІТУ В УКРАЇНІ 29
12. **Богомаз Р.С.** Науковий керівник: **Пислиця А.В.** ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»
УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ 31

основних чинників виникнення та розвитку низки загроз у різних сегментах національної безпеки.

Соціальна сфера повинна стати органічною та більш ефективною складовою суспільно-економічного комплексу держави.

Список використаних джерел:

1. Декларація про державний суверенітет України (Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1990, N 31, ст.429). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
2. Про основи національної безпеки України: Закон України від 14 червня 2018р. №31. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення:02.02.2018).
3. Скуратівський В.А. Соціальна безпека українського суспільства та шляхи її забезпечення. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/>
4. Грабко Є.В. Забезпечення соціальної безпеки України:Регіональний аспект.Агросвіт.2010. – 5 с.
5. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>.
6. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» Указ Президента України від 12 січня 2015 р. – URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення 15.02.2014).

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ

Самофатова В.А.

Одеська національна академія харчових технологій

Професор кафедри економіки промисловості, д.е.н., доцент

Сталий розвиток є новою світоглядною, політичною та практичною моделлю розвитку для усіх країн світу, які розпочали перехід від суто економічної моделі розвитку до пошуку оптимального балансу між трьома складовими розвитку – економічною, соціальною та екологічною [1, с. 2].

М. Хвесик та І. Бистряков відзначають, що «... за своєю сутністю концепція сталого розвитку здатна виконати роль базису формування оновленої цивілізації, оскільки забезпечує зняття суперечностей між досягненням цілей гармонійного соціально екологічного розвитку та ідеологією перманентного зростання» [389, с. 4].

Цілком природно, що для успішного функціонування у світовому співтоваристві агропродовольча сфера України має враховувати інноваційні тенденції розвитку провідних економік світу та розробити і імплементувати відповідну стратегію сталого розвитку.

Агропродовольча сфера України з її базовою складовою, сільським господарством, є «системоутворюючою в національній та регіональній економіках, формує продовольчу, і у визначених межах, економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей та створює соціально-економічні основи розвитку сільських територій» [292, с. 65]. Саме агропродовольча сфера є однією з найважливіших основ для розвитку України як незалежної держави. Потреби населення у всіх основних продуктах харчування повинні забезпечуватися за рахунок функціонування і розвитку достатньо потужної в ресурсному і виробничому відношеннях національної агропродовольчої сфери.

Агропродовольча сфера України протягом останніх десятиліть зазнала значних викликів, що пов'язані з екологічними проблемами, кліматичними змінами, деградаційними процесами розвитку сільських територій та звуженим відтворенням трудового потенціалу. Тому, не менш емним є поняття безпеки агропродовольчої сфери, яка перебуває у діалектичному зв'язку зі сталим розвитком: безпека цієї сфери є умовою її сталого розвитку, а останній гарантує його безпеку.

За визначенням О. Попової, концептуальними засадами сталого розвитку агропродовольчої сфери як інтегрованої агросоціоекосистеми доцільно визнати такі:

«еколого-соціальний імператив у моделі розвитку, максимальне використання внутрішніх ресурсів за економії зовнішніх, ресурсозбереження, зрівноваженість галузевого і територіального розвитку, оптимальне поєднання великих і малих форм агрогосподарювання, важливість превентивних еколого-убезпечувальних заходів, інноваційне застосування знань, досягнень науки і техніки» [262, с. 33].

З урахуванням сучасного тренду зростання кількості населення в світі, підвищення міжнародних вимог до якості продуктів харчування та зростаючий попит на продовольство, формування потужної агропродовольчої сфери слугує запорукою стійких конкурентних переваг у геополітичному просторі.

Згідно проведеного у роботі [2, с. 80] дослідження, за період 2000-2018 рр. експорт агропродовольчої продукції збільшився в 13,5 рази і в структурі загальних валютних надходжень країни становить близько 40%. Проте його товарна структура має переважно сировинне спрямування. Такий стан зумовлений відсутністю мотивації до організації роботи переробних підприємств із виробництва готової продукції з високою доданою вартістю.

Для багатьох підприємств агропродовольчої сфери нині актуальним є питання пошуку нових ринків збуту. Внутрішня і зовнішня торгівля здатна інтегрувати економічні та екологічні цілі у функціонуванні агропродовольчої сфери регіону, бути бар'єром на шляху до споживача екологічно небезпечних, неякісних, шкідливих для здоров'я людей продовольчих товарів. Для того, щоб нарощувати обсяги поставок продуктів харчування до країн світу та розширювати перелік підприємств-експортерів, необхідно відповідати високим вимогам з безпечності та якості цих продуктів. Для цього підприємствам слід впроваджувати у себе сучасні системи контролю, зокрема, систему ХАСПІ (англ. HACCP), що дозволяє оцінювати, контролювати та забезпечувати харчову продукцію на всіх етапах виробництва, і її ефективну простежуваність.

Підвищення ефективності інноваційної діяльності має пріоритетне значення у агропродовольчій сфері. Якщо раніше економіка агропродовольчої сфери складалася з розрізнених, майже незалежно функціонуючих і достатньо замкнених окремих підприємств і господарств, то нині іде процес перетворення її в складну систему, що складається із взаємодіючих суб'єктів господарювання. Одним з найефективніших шляхів становлення економічної самодостатності регіонів України є кластерна організація агропродовольчої сфери.

З нашого погляду, сталий розвиток агропродовольчої сфери – це постійне виробництво якісних і безпечних продуктів харчування, за якого негативний вплив на навколишнє середовище зведено до мінімуму, а всі ресурси задіяні максимально ефективно. Крім того, це прямий шлях до підвищення рівня життя в сільській місцевості та невеликих аграрних містах, а також економічній активізації інтеграційних процесів у АПС регіону. Очевидно, що сталий розвиток агропродовольчої сфери – це не тільки ціль, а скоріше процес, у якому зміни узгоджуються з майбутніми потребами людства.

Список використаних джерел:

1. Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року. URL: http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SD%20Project_Ukraine_version%203-2-1.pdf (дата звернення 07.11.2019 р.).

2. Хвесик М. А. Стратегічні імперативи раціонального природокористування в контексті соціально-економічного піднесення України: моногр. М. А. Хвесик. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2008. 496 с.

3. Самофатова В. А. Комплексний підхід до управління сталим розвитком агропродовольчої сфери Південного регіону / В. А. Самофатова // Причорноморські економічні студії. – 2016. Вип. 12. Част. II, С. 65–69.

4. Попова О. Л. Основи гармонізації аграрного і сільського розвитку в сучасній аграрній політиці. *Економіка України*. 2014. № 10, С. 32–43.

5. Сегеда С. А. Аграрно-продовольча продукція в товарній структурі зовнішньої торгівлі України. *Економіка АПК*. 2019. № 2, С. 73-83.

РЕЗЕРВИ ЗБІЛЬШЕННЯ ПРИБУТКУ ЗАВДЯКИ ПІДВИЩЕННЮ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мочалюк Д.О.

*Науковий керівник: Хоменко Л.М., к.е.н., доцент
Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського*

В умовах розбудови ринкових відносин на перший етап виступають питання оцінки ефективності управлінської діяльності стосовно здійснення фінансових операцій та обґрунтування організаційно-технічних заходів по збільшенню прибутковості. У світовій практиці діяльність управлінського персоналу структурних підрозділів незалежного бізнесового спрямування оцінюють за рівнем ефективності використання капіталу, яким вони оперують[2, с. 450]. У вітчизняній практиці показником ефективності діяльності підприємства або структурних підрозділів повинен також виступати прибуток на величину інвестицій. З названим пов'язаний показник відношення прибутку до власного капіталу, тобто широко відомий коефіцієнт віддачі акціонерного капіталу.

Професійне управління фінансовою діяльністю вимагає глибоких знань щодо збалансованості грошових і товарних потоків, доходів і витрат, коштів та джерел їх формування. Суттєво зростає значення системного вивчення фінансового стану підприємства в розрізі оцінки величини прибутку на інвестиції та збільшення коефіцієнту віддачі акціонерного капіталу. Фінансова стабільність підприємства залежить від результатів його виробничої та комерційної діяльності. За визначенням провідних фахівців підвищення фінансового стану це не гра випадку, а результат умілого управління чинниками, що визначають результати виробничо-комерційної діяльності підприємства[1, с. 342]. Фінансова діяльність як складова частина виробничо-комерційної повинна спрямовуватися на забезпечення планомірного надходження і витрачання коштів, досягнення раціональних пропорцій власного і позичкового капіталу за найбільш ефективного його використання, збільшення коефіцієнту віддачі капіталу як показника процвітання акціонерного товариства.

Збільшення прибутку на інвестиції визначає ефективність управлінської діяльності керівництва підприємства. Величину прибутку на інвестиції ($\Pi_{ін}$) розраховують як відношення чистого прибутку після оподаткування ($\mathcal{C}_{п}$) до загальної суми активів (Z_a):

$$\Pi_{ін} = \mathcal{C}_{п} / Z_a .$$

Наведений показник свідчить про ефективність використання підприємством активів та впевненість в майбутньому в успішній виробничій діяльності в порівнянні з аналогічними заводами своєї галузі.

Спеціалісти розглядають коефіцієнт прибутку на інвестиції як показник прибутковості й оборотності активів. Аналіз останніх публікацій стосовно збільшення прибутковості роботи підприємств свідчить про одночасне збільшення уваги до показника оборотності активів[3, с. 306]. Наявність надмірних коштів, заморожених в активах підприємства, може слугувати перешкодою для зростання прибутку, як і їх надмірні витрати. Нині загальноновизнана необхідність одночасного аналізу як коефіцієнту прибутковості, так і показника оборотності активів за оцінки ефективності управлінської діяльності підприємства. Розділення коефіцієнта прибуток на інвестиції на складові за відомою формулою Дюпона дозволяє здійснювати обґрунтований аналіз цих двох показників:

$$\Pi_{ін} = \mathcal{C}_{п} / Z_a = \mathcal{C}_{п} / \Pi_{род} \times \Pi_{род} / Z_a = K_{пр} \times O_{закт};$$